

Richard Brautigan

Yani Rüzgâr Her Şeyi
Alıp Götürmeyecek

Roman

Türkçesi: Bülent Doğan

Toprağın sadece birkaç kısa gün içinde bir mezar daha olmayı beklediğini o öğleden sonra biliyordum. Kurşunu havada yakalayıp yirmi ikilik tüfek namlusuna geri koyamamam, sarmal hareketlerle namluda geri gidip hazneye girerek kovana tekrar tutunmasını ve böylece hiç ateşlenmemiş, hatta namluya sürülmemiş olmasını sağlayamamam çok kötü.

Kurşun diğer kırk dokuz erkek ve kız kardeşiyle kutusuna geri girseydi, kutu silah dükkânının tezgâhında dokunulmadan dursaydı ve ben de o yağmurlu Şubat öğleden sonrasında dükkânın yanından geçip gitmiş, içeri hiç girmemiş olsaydım keşke.

Kurşun yerine hamburger çekseydi canım keşke. Silah dükkânının hemen yanında bir lokanta vardı. Çok iyi hamburger yaparlardı ama aç değildim.

Ömrümün geri kalanında hep o hamburgeri düşüneceğim. Hep tezgâhın başında oturacağım, gözyaşlarım yanaklarımdan akarken onu ellerimde tutacağım. Garson kadın başını başka yöne çevirecek; çünkü hamburger yerken ağlayan çocukları görmeyi sevmez, ayrıca beni utandırmak istemez.

Lokantadaki tek müşteri benim.

Buna ihtiyacı yok.

Onun kendi sorunları var.

Erkek arkadaşı geçen hafta onu Chicagolu bir kızıl için terk etti. Bir yılda bu ikinci kez başına geliyor. Buna inanmakta güç-

lük çekiyor. Tesadüften öte bir şey olmalı. Chicago'da kaç kızıl saçlı kadın vardır ki?

Bir bez alıp tezgâhın öbür ucundaki, orada olmayan dökülmiş bir şeyi silerek hayali bir lekeyi temizliyor. Bense bu hikâyeye devam edeceğim:

*Yani Rüzgâr Her Şeyi Alıp Götürmeyecek
Toz... Amerikalı... Toz*

Tekerlek izleriyle dolu, katılmış çamurdan ibaret yolda, arkasına balıkçılık mobilyalarını yığdıkları eski pikapla tangur tungur gölete ilerledikleri sırada, II. Dünya Savaşı biteli iki yıl olmuştu. 1947'nin yaz akşamlarında göletin kenarına pikabı çekip mobilyaları indirmeye başlamaları hep saat yedi civarına denk gelirdi.

Önce kanepeyi indirirlerdi. Heybetli bir kanepeydi ama ikisi de heybetli tipler olduklarından, onlar için önemli değildi. Kadın neredeyse adam kadar irikiyimdi. Üzerine oturup balık tutmak için kanepeyi göletin hemen kenarındaki çimenliğe indirirlerdi.

Daima önce kanepeyi çıkarır, sonra mobilyaların geri kalanını alırlardı. Eşyaları yerleştirmek hemen hiç zamanlarını almazdı. Gayet becerikliydiler ve belli ki ben onları görmeden, gölete gelişlerini beklemeye başlayıp kendi çapımda hayatlarının parçası olmadan önce de bu işi yıllardır yapıyorlardı.

Bazen erken gidip onları beklerdim.

1 Ağustos 1979'da burada otururken kulağım, artık orada olmayan bir evin duvarına dayanmışçasına geçmişe dayalı.

Ala kanatlı karatavukların ve sukamışlarına doğru alabildiğine sert esen rüzgârın sesini duyabiliyorum. Sukamışları bir savaştaki hayalet kılıçlar misali rüzgârda hışırıyor ve göletin dalgaları hayallerimde ait olduğum kıyıya usul usul vuruyor.

Karatavukların ötüşü, güneyden esen sıcak rüzgârın bezginlik ve halsizlik yarattığı yaz akşamüstüne daktiloyla yazılan melankolik ünlem işaretlerini andırıyor. Bu türden bir rüzgâr daima yorucudur ve sinirlerimi bozar.

Uca yerleştirilmiş küçük bir kütük ve birkaç kazık yardımıyla üstünkörü çatılmış bir kalas, en iyi ihtimalle dünyanın en hüznü balık tutma iskelesini oluşturuyor.

Gerçekten hazin, üstelik tamamı benim zihnim ve elimden çıktığı için suçlayacak başka kimse de yok aslında. Ben de kıyıda dört metre uzakta, tam ucunda dikiliyorum. Kalas sukamışlarının içinde dar bir koridor açarak göletin duru suyuna ulaşıyor. Kalasın ortası bel verip su yüzeyinin on santim altına kadar iniyor ve iskele o kısmın üzerinden atlayabileceğim kadar sağlam değil.

Şayet denersem, palyaçoya benzeyen iskelem çöker, o yüzden balık tutmak üzere kalasın kuru ucuna gitmek için suyun içinden geçmek zorundayım.

Neyse ki on iki yaşındaki oğlanlar tenis ayakkabılarının ıslanmasına aldırmaz. Bunun onlar için hemen hiçbir anlamı yoktur. Gerçekten hiç umursamazlar ve işte ben de orada ıslak ayaklarla dikiliyor, güney rüzgârında balık tutarken karatavukların ötüşünü, sukamışlarının kılıçlar gibi kupkuru takırdayışlarını ve göletin bitip dünyanın kıyısının başladığı yere dalgaların usul usul vurmasını dinliyorum.

Birkaç saat içinde gelip kıyıya mobilyalarını yerleştirecekleri yerin tam karşı kıyısında balık tutuyorum.

Olta mantarının tuhaf bir yüzen metronom gibi batıp çıkmasını izleyerek ve balıkların en ufak bir ilgi göstermediği bir solu canı yavaş yavaş boğarak bekliyorum onları.

Balıklar bir türlü oltaya gelmiyor ama umurumda değil.

Öylece bekliyorum ve bu da beklemenin en az diğerleri kadar iyi bir yolu; çünkü beklemek sadece beklemektir.

Güneşin aksi önümdeki suda parıldıyor, bu yüzden başımı diğer yana çevirmek zorundayım. Ne zaman güneşe baksam, rüzgârın önüne kattığı yüzlerce lunapark treni desenli ışıl ışıl bir yatak örtüsü misali yansımaları görüyorum.

Güneşte hiç tazelik yok.

Öğle sonrasının ortalarında çocukların sıklıkla hissettiği üzere güneş sıkıcı bir hal aldı, daha en baştan beceriksizce ve ilgi çekmeyecek şekilde tasarlanmış eski kıyafetler misali modası geçti neredeyse. Belki de bir daha düşünmeliydi bunu.

Güneş tenimi hafifçe yakıyordu ama umurumda değildi. Yüzüm biraz kızarmıştı. Şapka takmıyordum. Çocukken pek şapka takmazdım. Şapkalar sonradan çıktı.

Saçlarım neredeyse albinolarınki kadar beyazdı.

Çocuklar bana “Akça” derdi.

O kadar uzun zamandır orada dikiliyordum ki tenis ayakkabılarım neredeyse kurumuştur. Ayakkabılar ömürlerinin yarısını doldurmuştu ve tenis ayakkabılarının en iyi zamanıdır bu. Gerçekten ayak tabanlarımın bir uzantısıymış, bir parçammış gibi geliyorlardı artık bana. Ayaklarımın altında can kazanmışlardı sanki.

Tenis ayakkabılarının hışırının çıkması ve yenisini alacak paramız olmaması hiç hoşuma gitmez. Kötü bir şey yapmışım da cezalandırılıyormuşum gibi hissedirim hep.

Daha iyi bir çocuk olmalıyım!

Tanrı beni böyle cezalandırıyordu: Bana boku yemiş tenis ayakkabıları giydirdiyordu ki kendi ayaklarıma bakmaktan bile utanayım.

Giymeye zorlandığım gülünç derecede ölüsü çıkmış tenis ayakkabılarının anlamı ile sosyal yardım aldığımız ve sosyal yardımın bir çocuğa varlığıyla gurur duyuracak imkânlar sunmak üzere tasarlanmadığı gerçeği arasında bağlantı kuramayacak kadar genç ve naiftim o zamanlar.

Bir çift yeni tenis ayakkabısı aldığımda hayata bakışım anında değışti. Yeni biri olmuşum, yine dünya üzerinde yürümekten gurur duyuyor ve yeni bir çift tenis ayakkabısı almama yardım ettiği için dualarımda Tanrı'ya şükrediyordum.

Bu arada 1947 yazı hüküm sürüyordu ve onların mobilyalarıyla gelmelerini beklemekten sıkılıp yakınlardaki küçük kereste fabrikasında gece bekçiliği yapan yaşlı adamı ziyaret etmeye karar verdim.

Adam kereste fabrikasının yanındaki küçük bir kulübede kalıyor ve bira içiyordu. Kimse bir şey almasın diye fabrikayı beklerken epeyce çok bira içiyordu. İşçiler eve gittikten sonra fabrika çok ama çok sessiz oluyordu. Adam elinde bir şişe birayla bekliyordu. Bana kalırsa bütün fabrikayı alıp götürsen bile yine de adamın ruhu duymazdı.

Onu sık sık ziyaret ederdim, bana boş bira şişelerini verirdi ve ben de şişeleri dükkâna iade edip her biri için bir peni alırdım.

Onun bira şişelerini toplamak iyi fikirdi.

Güneşe bakmaktan iyiydi.

Kalastan geri yürüyünce ayaklarım tekrar ıslandı. Hiç kurumamışlar, hep ıslak kalmışlar gibi olması için birkaç saniye yetti de arttı bile ama umurumda değildi.

Yol üzerinde zaman zaman kurbağa avladığım bir yer olduğu için bambu kamışı yanıma mı alacağıma yoksa çalıların arasına mı saklayacağıma karar vermek zorundaydım. Orada durup karar vermek için her zamankinden on saniye daha uzun vakit harcadım.

Kamışı çalıların arasına sakladım.

Kurbağa fikri en az güneş kadar sıkıcıydı.

Adam ve kadına göletin karşısındaki kapısız ve de çatısız balıkçılık evinde katılmak üzere döndüğüm zaman kamışı geri alırdım. Şimdi onlardan birkaç saat öndeydim, bu yüzden yetişmeleri için onlara birkaç saat vermeliydim.